

УДК 347.961
ББК 67.9(4УКР)75
К68

А в т о р

О. В. Коротюк, приватний нотаріус
Київського міського нотаріального округу

Коротюк О. В.

К68 Науково-практичний коментар Закону України «Про нотаріат». Видання друге, перероблене та доповнене / О. В. Коротюк. – К. : ОБК, 2013. – 776 с.

ISBN 978-617-7159-01-7

У виданні представлено постатейне тлумачення положень Закону України «Про нотаріат». У книзі розкрито значення багатьох термінів і понять, розроблено нові підходи до правозастосування норм закону, проведено глибокий аналіз чинного законодавства про нотаріат та судової практики.

Видання розраховане на приватних і державних нотаріусів, працівників органів юстиції, спеціалістів юридичних служб підприємств та організацій усіх форм власності, адвокатів, науковців, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів.

Усі права захищені.

Без письмового дозволу видавництва забороняється відтворення цієї книги повністю або частково будь-якими способами та в будь-якій формі, у тому числі в мережі Інтернет.

УДК 347.961
ББК 67.9(4УКР)75

© Коротюк О. В., 2013
© ОБК, 2013

ISBN 978-617-7159-01-7

Зміст

РОЗДІЛ І НОТАРІАТ В УКРАЇНІ

ГЛАВА 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
Стаття 1. Поняття нотаріату. Органи і особи, які вчиняють нотаріальні дії	3
Стаття 2. Правова основа діяльності нотаріату.....	17
Стаття 2 ¹ . Державне регулювання нотаріальної діяльності	19
Стаття 3. Нотаріус	22
Стаття 4. Права нотаріуса	38
Стаття 5. Обов'язки нотаріуса	43
Стаття 6. Присяга нотаріуса	51
Стаття 7. Вчинення нотаріальних дій	53
Стаття 8. Нотаріальна тасмниця	66
Стаття 8 ¹ . Гарантії нотаріальної діяльності	95
Стаття 9. Обмеження у праві вчинення нотаріальних дій.....	104
Стаття 10. Вища кваліфікаційна комісія нотаріату та порядок її роботи	107
Стаття 11. Свідоцтво про право на заняття нотаріальною діяльністю	120
Стаття 12. Анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю	123
Стаття 13. Помічник нотаріуса	145
Стаття 13 ¹ . Нотаріальний округ	151
Стаття 14. Нотаріальне діловодство і звітність	154
Стаття 15. Мова нотаріального діловодства	162
Стаття 16. Професійне самоврядування нотаріусів.....	164
ГЛАВА 2. ДЕРЖАВНІ НОТАРІАЛЬНІ КОНТОРИ І ДЕРЖАВНІ НОТАРІАЛЬНІ АРХІВИ	169
Стаття 17. Організація роботи державних нотаріальних контор	169
Стаття 18. Перевірка організації роботи державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів	178
Стаття 19. Оплата вчинюваних нотаріальних дій	179
Стаття 20. Утримання державних нотаріальних контор	184
Стаття 21. Відповідальність державного нотаріуса	185
Стаття 22. Печатка державного нотаріуса	185
Стаття 23. Державні нотаріальні архіви	186
ГЛАВА 3. ПРИВАТНА НОТАРІАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ	192
Стаття 24. Реєстрація приватної нотаріальної діяльності. Реєстраційне посвідчення	192
Стаття 25. Робоче місце (контора) приватного нотаріуса	215
Стаття 26. Печатка приватного нотаріуса	220

Стаття 27. Відповідальність приватного нотаріуса	224
Стаття 28. Страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса	239
Стаття 29. Заміщення приватного нотаріуса	242
Стаття 29 ¹ . Підстави зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса	247
Стаття 29 ² . Порядок зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса	261
Стаття 30. Підстави припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса	265
Стаття 30 ¹ . Порядок припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса	274
Стаття 31. Оплата вчинюваних нотаріальних дій	282
Стаття 32. Сплата приватним нотаріусом податків	284
Стаття 33. Перевірка організації нотаріальної діяльності приватного нотаріуса, дотримання ним порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства	293

РОЗДІЛ II

ПОВНОВАЖЕННЯ ЩОДО ВЧИНЕННЯ НОТАРІАЛЬНИХ ДІЙ

Стаття 34. Нотаріальні дії, що вчиняють нотаріуси	305
Стаття 35. Нотаріальні дії, що вчиняються в державних нотаріальних архівах	319
Стаття 36. Виключена	320
Стаття 37. Нотаріальні дії, що вчиняються посадовими особами органів місцевого самоврядування	320
Стаття 38. Нотаріальні дії, вчинювані консульськими установами України	324
Стаття 39. Порядок вчинення нотаріальних дій	327
Стаття 40. Заповіти (крім секретних) і довіреності, прирівнювані до нотаріально посвідчених	329
Стаття 40 ¹ . Засвідчення справжності підпису на документах начальником установи виконання покарань	336

РОЗДІЛ III

ПРАВИЛА ВЧИНЕННЯ НОТАРІАЛЬНИХ ДІЙ

ГЛАВА 4. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ВЧИНЕННЯ НОТАРІАЛЬНИХ ДІЙ	338
Стаття 41. Місце вчинення нотаріальних дій	338
Стаття 42. Строки вчинення нотаріальних дій	343
Стаття 43. Установлення особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії	359
Стаття 44. Визначення обсягу цивільної дієздатності фізичних осіб і перевірка цивільної правоздатності та дієздатності юридичних осіб, перевірка повноважень представника фізичної або юридичної особи. Встановлення намірів сторін вчинити правочин	378

Стаття 45. Підписання нотаріально посвідчуваних правочинів, заяв та інших документів	400
Стаття 46. Витребовування відомостей і документів, необхідних для вчинення нотаріальної дії	407
Стаття 46 ¹ . Повноваження нотаріусів у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень	410
Стаття 47. Вимоги до документів, що подаються для вчинення нотаріальної дії	430
Стаття 48. Вчинення посвідчувальних написів та видача свідоцтв	436
Стаття 49. Відмова у вчиненні нотаріальних дій	438
Стаття 50. Оскарження нотаріальних дій або відмови у їх вчиненні	447
Стаття 51. Заходи, що вживаються нотаріусом або посадовою особою, яка вчиняє нотаріальні дії, при виявленні порушення законодавства	450
Стаття 52. Реєстрація нотаріальних дій	453
Стаття 53. Видача дубліката нотаріально посвідченого документа	467
ГЛАВА 5. ПОСВІДЧЕННЯ УГОД	473
Стаття 54. Угоди, що посвідчуються у нотаріальному порядку	473
Стаття 55. Посвідчення угод про відчуження та заставу майна	481
Стаття 56. Посвідчення заповітів	519
Стаття 57. Порядок зміни і скасування заповітів	544
Стаття 58. Посвідчення доручень. Припинення дії доручень	549
Стаття 59. Кількість примірників документів, в яких викладено зміст угод	560
ГЛАВА 6. ВЖИТТЯ ЗАХОДІВ ДО ОХОРОНИ СПАДКОВОГО МАЙНА	563
Стаття 60. Охорона спадкового майна	563
Стаття 61. Опис спадкового майна і передача його на зберігання	571
Стаття 62. Винагорода за зберігання спадкового майна	582
Стаття 63. Повідомлення спадкоємців про відкриття спадщини	584
Стаття 64. Видача грошових сум із спадкового майна	585
Стаття 65. Припинення охорони спадкового майна	588
ГЛАВА 7. ВИДАЧА СВІДОЦТВ ПРО ПРАВО НА СПАДЩИНУ	590
Стаття 66. Свідоцтво про право на спадщину та строки його видачі	590
Стаття 67. Порядок видачі свідоцтва про право на спадщину	592
Стаття 68. Видача свідоцтва про право на спадщину за законом	608
Стаття 69. Видача свідоцтва про право на спадщину за заповітом	612
ГЛАВА 8. ВИДАЧА СВІДОЦТВА ПРО ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ЧАСТКУ В СПІЛЬНОМУ МАЙНІ ПОДРУЖЖЯ	617
Стаття 70. Виключена	617
Стаття 71. Видача свідоцтва в разі смерті одного з подружжя	617

ГЛАВА 9. ВИДАЧА СВІДОЦТВА ПРО ПРИДБАННЯ ЖИЛИХ БУДИНКІВ З ПРИЛЮДНИХ ТОРГІВ	622
Стаття 72. Видача свідоцтва про придбання нерухомого майна, яке було предметом застави (іпотеки)	622
ГЛАВА 10. НАКЛАДАННЯ ЗАБОРОНИ ВІДЧУЖЕННЯ НЕРУХОМОГО МАЙНА	630
Стаття 73. Накладання заборони	630
Стаття 74. Зняття заборони	634
ГЛАВА 11. ЗАСВІДЧЕННЯ ВІРНОСТІ КОПІЙ ДОКУМЕНТІВ І ВИПИСОК З НИХ, СПРАВЖНОСТІ ПІДПИСІВ І ВІРНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ	637
Стаття 75. Засвідчення вірності копій документів	637
Стаття 76. Засвідчення вірності копії з копії документа	647
Стаття 77. Засвідчення вірності виписки з документа	649
Стаття 78. Засвідчення справжності підпису на документах	652
Стаття 79. Засвідчення вірності перекладу	658
ГЛАВА 12. ПОСВІДЧЕННЯ ФАКТІВ	661
Стаття 80. Посвідчення факту, що громадянин є живим	661
Стаття 81. Посвідчення факту перебування громадянина в певному місці	664
Стаття 82. Виключена	665
Стаття 83. Посвідчення часу пред'явлення документа	665
Стаття 84. Передача заяв громадян, підприємств, установ та організацій	667
ГЛАВА 13. ПРИЙНЯТТЯ В ДЕПОЗИТ ГРОШОВИХ СУМ І ЦІННИХ ПАПЕРІВ	671
Стаття 85. Прийняття в депозит грошових сум і цінних паперів	671
Стаття 86. Повернення прийнятих у депозит грошових сум і цінних паперів	682
ГЛАВА 14. ВЧИНЕННЯ ВИКОНАВЧИХ НАПИСІВ	685
Стаття 87. Стягнення грошових сум або витребування майна за виконавчим написом	685
Стаття 88. Умови вчинення виконавчих написів	695
Стаття 89. Зміст виконавчого напису	698
Стаття 90. Порядок стягнення за виконавчим написом	707
Стаття 91. Строк пред'явлення виконавчого напису	710
ГЛАВА 15. ВЧИНЕННЯ ПРОТЕСТІВ ВЕКСЕЛІВ	712
Стаття 92. Вчинення протестів векселів	712
Стаття 93. Виключена	730

ГЛАВА 16. ВЧИНЕННЯ МОРСЬКИХ ПРОТЕСТІВ	730
Стаття 94. Заява про морський протест	730
Стаття 95. Складання акта про морський протест	734

ГЛАВА 17. ПРИЙНЯТТЯ ДОКУМЕНТІВ НА ЗБЕРІГАННЯ	735
Стаття 96. Зберігання документів нотаріусами	735
Стаття 97. Повернення прийнятих на зберігання документів	737

РОЗДІЛ ІV
ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ.
МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ

Стаття 98. Застосування іноземного права	738
Стаття 99. Застосування права при охороні спадкового майна та при видачі свідоцтва про право на спадщину	741
Стаття 100. Прийняття нотаріусами документів, складених за кордоном	742
Стаття 101. Зносини нотаріусів з іноземними органами юстиції	759
Стаття 102. Забезпечення доказів, необхідних для ведення справ в органах іноземних держав	762
Стаття 103. Міжнародні договори	764